

Visuaalisen kuulasta sanataidetta

Terttu Jurvakainen: *Valo halkaisee pimeyden*. Kustannus HD 2017

Muhoslaisen taidemaalarin ja runoilijan Terttu Jurvakaisen kahdestoista runokokoelma *Valo halkaisee pimeyden* juhlistaa vaikuttavasti Galleria Jurvakaisen 40 vuotta kestänyttä taiteellista toimintaa. Kun valon ja värin maalari on elävöittänyt henkilökohtaista maailmankuvaansa kantavat sanat ja säkeet taiteelleen tunnusomaisella intensiteetillä, kokoelma porautuu syvälle yksityisiin valintoihin ja ehtoihin. Runo ei kannata, elä eikä kosketa ilman rehellisyyttä ja tekijänsä vahvuutta panna itsensä alttiiksi.

Usein se on mahdollista vasta kun on elänyt tarpeeksi kauan, alkanut erottaa toisarvoisen olennaisesta ja avautunut etsimään elämän syvintä mieltä: ”*kuljemme unessa kuin joki/ toistemme ja elämämme läpi// kunnes havahdumme/ sisäiseen ääneemme// mitä pitäisi// mitä olisi pitänyt*” Runossa Jurvakainen viittaa etenkin niihin lukemattomiin vanhuksiin, joiden ihmisarvo on riistetty: ”*lukittujen ovien sisäpuolella// monin sitein/ yksinäisyyteen sidotut/ sisäänpäin kääntyneeseen hymyynsä/ tai suruunsa lukitut/ kaikkensa antaneina/ arvottomiksi arvioidut*”. Kokoelman alussa Jurvakainen käsittelee laajemminkin ihmisen syvintä tarvetta tulla nähdyksi, kohdatuksi ja hyväksytyksi. Jos siihen ei vastata, pako virtuaalitodellisuuteen näyttäytyy, varsinkin monelle nuorelle, ainoana mahdollisuutena.

Vahvan identiteetin ja rikkaan sisäisen elämän omaavan yksilön yksinäisyys on itse valittua. Sekä Jurvakaisen taide että hänen runoutensa viestivät vahvasta läsnäolosta elämässä, kokemuksista, muistoista, itsensä ymmärtämisestä ja hyväksymisestä. Hän on valinnut tehtäväkseen kuvata ja kertoa itsensä kautta elämän kauneudesta, kivusta, menetyksistä ja rakkaudesta: ”*sanoit/ lähde// mene kauas pois/ että näen sinut kokonaan// sinun kuvasi/ eheän*”

Ennen uutta työrupeamaa, kun luonnonvalo on vähimmillään, Jurvakainen ammentaa uusia vaikutelmia matkoillaan meren ja auringon maissa. Sieltä ovat syntyisin hänen kauneimmat, visuaalisina helmeilevät runonsa: ”*tässä seisot tähtien alla// ainoa maailmassa// katsot yksinäistä purjetta/ tuulen pyörteissä// miten se murtuu aaltoihin/ katoaa/ unohtuu*”

Runoilijan intensiivinen läsnäolo vuodenvaihtamisen vaihtuvassa rytmissä ja kaiken elollisen ykseyden tajuaminen siivilöityvät usein meditatiivisiksi säkeiksi: ”*pitkään lumen alla levänneet/ ensimmäiset krookukset/ avaavat arasti terälehtiään// ilon*

purppura huuhtoutuu/ silmien läpi sisimpääsi// kohti oleellisen ydintä// syntymisen ja kasvamisen onnea”.Mutta se, mikä luonnolle on itsestään selvää – kasvu, kukoistus ja kuihtuminen – ei ole sitä ihmiselle, ennen kuin ajan vääjäämättömän kulun tajuaa: ”katse terävöityy näkemään/ mitä aika tekee pihapuulle// mitä ihmiselle/ kun kello hidastuu/ pysähtyy sisälläsi// aika alkaa virrata pois/ katoaa nopesti// kuin lyhyet varjot”.

Kokoelman viimeisessä osassa runoilija pysähtyy vuosikymmeniä kestäneen ja yhä jatkuvan elämäntehtävänsä, taiteen ääreen: ”siveltimesi herättää/ valkoisen ruusun eloon/ se ei synny tiedosta/ miltä se näyttää// vaan siitä/ mitä se on// värin ja elämän/ rajattomassa vapaudessa”.

Jurvakaisen monitasoinen kokoelma, jossa eletty ja koettu kiteytyy kypsäksi, elämänmakuiseksi kudelmaksi, on hänen lyriikkansa eheimpiä ja kirkkaimpia helmiä.

SOILE SEPPÄ